

HSV vrouwendagboek

VROUWEN DAGBOEK ASH

**365 DAGEN
REIZEN IN DE
BIJBEL**

WILLEKE HERWIG (RED.)

HSV vrouwendagboek
365 dagen reizen in de Bijbel
Willeke Herwig (red.)

ISBN 978-90-8897-335-2
NUR 707
C-NUR 025

Ontwerp omslag: Coco bookmedia
Ontwerp binnenwerk: Gewoon Geertje

Bijbelteksten worden geciteerd uit de Herziene Statenvertaling © 2010/2016,
tenzij anders aangegeven.

© 2023 Groen, een imprint van Jongbloed Christelijke Media – LEEUWARDEN
Alle rechten voorbehouden.

www.jongbloedmedia.nl
www.uitgeverijgroen.nl

VOORWOORD

Waar kom je vandaan? Waar ga je naartoe? Dit kunnen heel gewone, geïnteresseerde vragen van een voorbijganger zijn, maar er zit altijd ook iets filosofisch in. Ja, waar komen we eigenlijk vandaan? En wat is onze bestemming? En, misschien nog wel interessanter: wat gebeurt er allemaal onderweg? Ook in de Bijbel gaat het vaak over onderweg zijn. Veel bijbelse personages maken een of meer reizen, vaak in opdracht van God Zelf. Jezus reisde veel rond terwijl Hij het Evangelie verkondigde, en Hij is Zelf de Weg. Maar ook ons leven wordt in de Bijbel vaak vergeleken met een reis: je kunt wandelen met God, Hij leidt je op je levensweg, en onze uiteindelijke bestemming ligt in de hemel.

In dit dagboek nemen we je mee de Bijbel door, aan de hand van het thema 'Reizen'. Achttien vrouwen met uiteenlopende achtergronden schreven eraan mee. We bidden je toe dat het je dagelijks tot steun, troost, bemoediging en onderwijs mag zijn op je levensreis. Ga met God!

Willeke Herwig,
Eindredacteur

LEESVRAAG:

Waarom gingen Maria en Jozef met Jezus naar Jeruzalem?

LEZEN: Lukas 2:22-25

Maria moest na de bevalling veertig dagen wachten voor ze weer in de tempel mocht komen of iets heiligs mocht aanraken. Een vrouw die vloeiende was onrein. Dat is wat anders dan zondig. Maar het verlies van bloed betekende verlies van leven. Dat vrouwen met pijn kinderen baren heeft met de zondeval te maken. Er vond na het baren van een kind na de door God aangegeven tijd verzoening plaats door middel van een offer. Daarna was Maria weer rein. Ze bracht haar offer aan de deur van de tempel.

Een eerstgeboren zoon was heilig. Bij de exodus uit Egypte had de HEERE de eerstgeborenen van de Egyptenaren gedood, maar de eerstgeborenen van de Israëlieten gespaard. Net als de eerstelingen van de oogst werden ook de eerste zonen aan de HEERE toegewijd. De eerste zonen en het eerste mannelijke vee werd aan de HEERE afgestaan. Dit kun je nalezen in Exodus 13. Maar de HEERE nam de Levieten in plaats van de eerstgeborenen. Levieten waren met hun hele leven gewijd aan de dienst van de HEERE. Zij waren heilig en apart gezet.

Jozef en Maria reisden dus naar Jeruzalem om Jezus aan de HEERE voor te stellen. Ze zouden hun eerstgeboren zoon aan de HEERE wijden zoals de wet voorschreef. Het was niets bijzonders wat Jozef en Maria deden. Ze waren in de veronderstelling dat ze de HEERE wat kwamen brengen. Dat was in zekere zin ook zo: ze kwamen een offer brengen en ze kwamen hun (pleeg)zoon Jezus voorstellen aan de Heere. Het eerste wat de baarmoeder opent, dat is voor de HEERE. Dat er nu geen mannelijk zaad aan te pas was gekomen, maakte daarin geen verschil.

Jozef en Maria reizen naar de tempel in Jeruzalem om de HEERE wat te brengen. Maar ze weten niet dat hun geloofsdaad van gehoorzaamheid leidt tot bijzondere ontmoetingen en het ontvangen van Godsopenbaringen. Daarover morgen meer.

VERDIEPINGSVRAAG:

Welk verband zie jij (als parallel met dit gedeelte) tussen een geboorte, de kraamtijd en de kerkgang?

LEESVRAAG:

Wat was Simeon door goddelijke openbaring te weten gekomen?

LEZEN: Lukas 2:24-28

Noch Simeon, noch Jozef of Maria lijkt erop gerekend te hebben dat er iets bijzonders staat te gebeuren. Lukas vertelt ons over Simeon nog vóór hij vertelt over de ontmoeting tussen Jozef en Maria en Simeon. Simeon verwachtte de Messias. Er staat: 'De vertroosting van Israël.' En later staat er: 'De Gezalfde van de Heere.' De Heilige Geest had aan Simeon duidelijk gemaakt dat hij niet zou sterven voor hij de beloofde Redder zou hebben gezien. Opvallend is hier twee keer het woordje 'zien': de dood zien tegenover de vertroosting zien.

Misschien wil je bij dit gedeelte graag weten hoe Simeon die openbaring precies gekregen heeft. Of waarom juist Simeon deze openbaring kreeg. Daar lezen we echter niets over. Daar gaat het de verteller Lukas schijnbaar niet om. Wel hebben we in het Lukasevangelie al veel gelezen over de getuigenissen die de Heilige Geest gaf bij monde van Elizabeth, Maria, Zacharias en de herders. Ook waren er meerdere keren engelen in het spel die aankondigden wat er te gebeuren stond. Nu wordt er een man ingeschakeld die geen familie is. Het is al enige tijd na de geboorte van Jezus. Je zou verwachten dat alle nieuwsberichten rondom Zijn geboorte nu wel ten einde zijn. Maar juist hier in de tempel klinkt er opnieuw een getuigenis over de identiteit van deze pasgeboren Baby.

We lezen niet met welke reden of bedoeling Simeon naar de tempel kwam, behalve dat hij daar door de Geest kwam. Toen hij daar de ouders van Jezus ontmoette, nam hij het Kind in zijn armen en begon God te loven. Nog voor Jozef en Maria hun geschenk aan God hebben kunnen geven, komt er door de Heilige Geest een vreemde man die het hun toevertrouwde Kind uit hun armen pakt.

VERDIEPINGSVRAAG:

Wat is jouw verwachting als het gaat om het zien van Gods grote daden in het hier en nu?

LEESVRAAG:

Hoe noemt Simeon zichzelf?

LEZEN: Lukas 2:27-33

Simeon begint God te loven als hij de Zaligmaker in zijn armen heeft. Nu hij de Vredevorst gezien heeft, kan hij in vrede heengaan. De Heere vervult hier Zijn belofte dat Simeon de dood niet zou zien voor hij de vertroosting van Israël zou zien. Maar deze Trooster blijkt niet alleen voor Israël te komen. Uit Simeons mond horen we dat de Heere dit voor alle volken bereidt. Niet alleen Simeon krijgt deze nieuwe Koning te zien; alle volken zullen dit Licht zien. Net zoals allen zich verwonderden over de woorden van de herders, verwonderden Jozef en de moeder van de Baby zich over de woorden van deze Simeon. In de woorden van Simeon klinken veel citaten uit het Oude Testament door. De woorden 'Nu laat U, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede' is een herhaling van de woorden van Jakob die na vele jaren zijn vermiste zoon Jozef terugziet. Het wonder waarover Simeon zingt, wordt ook bezongen in Psalm 98. Met de komst van de Messias wordt Gods trouw aan Zijn eigen volk bevestigd. Jesaja 52:10 gaat over de HEERE Die Zijn redding aan alle volken laat zien en over troost voor Jeruzalem. In Jesaja 42 is te lezen hoe de God van hemel en aarde, de HEERE Die aan iedereen de adem geeft, Zijn knecht roept en stelt tot een Licht voor de heidenvolken.

Alsof de verwijzingen naar het Oude Testament niet genoeg zijn, zijn er ook verwijzingen naar het eind van het boek Handelingen. Het evangelie naar Lukas en het boek Handelingen vormen een geheel. Wat hier in beginsel vervuld is, krijgt in het boek Handelingen verdere vervulling. In het boek Handelingen lezen we dat het Licht van het Evangelie werkelijk verder wordt verspreid over de hele aarde. Hier en in het begin van het boek Handelingen begint deze missie van God in de stad Jeruzalem. De stad waar Hij beloofd had te wonen.

VERDIEPINGSVRAAG:

Hoe neem jij deel aan de missie van God?

LEESVRAAG:

Welke paradox (tegenstrijdigheid) vind je in vers 34?

LEZEN: Lukas 2:32-35

Simeon begon met de Heere toe te zingen wat voor geweldige dingen Hij heeft gedaan door Zijn Kind Jezus naar de aarde te sturen. Maar dan verandert zijn toon. Hij richt zich in het bijzonder tot Maria, de moeder van Jezus. Hij bereidt haar voor op de donkere kant van wat nog komen gaat. Tot nu toe hebben we in het boek Lukas gehoord over vrede op aarde, glorie voor God en een welbehagen in de mensen. Over een Kind dat kwam om te troosten, tot zaligheid van de volken. Maar dit Kind is ook bestemd tot val van velen. In vers 24 lezen we dat Simeon hen zegent, dat betekent letterlijk dat hij het goede over hen uitspreekt. Maar is dit nu een zegen?

Jezus is de Beslissende als het gaat om iemands ondergang of iemands leven. Als een Koning bepaalt Hij over leven en dood. Het woordje 'opstanding' dat we hier lezen betekent dan ook geen opstand, maar opstaan. Geen verzet tegen Christus, maar onderwerping om zo het eeuwige leven te ontvangen. Het gaat ook om de opstanding uit de dood. Daarvoor is Jezus gekomen. Maar dat niet alleen. Er zullen ook velen zijn die niet willen geloven dat Jezus de Zoon van God en de Weg tot verlossing is.

En dan de woorden die nog specifiek tot Maria gericht zijn: 'Ook door uw eigen ziel zal een zwaard gaan.' De moeder van de Messias zijn betekent ook lijden. De bevalling zal niet anders zijn geweest dan bij andere vrouwen: pijnlijk en geen pretje. Maar het lijden is nog niet voorbij. Het ergste moet nog komen. De dood van haar Zoon zal haar innerlijk verscheuren.

Waarom was het nodig dat Jezus stierf? In ieder geval brengt het aan het licht hoe mensen zijn. Dat is wat Simeon hier vertelt over het verdriet dat Maria mee zal maken vanwege haar Kind Jezus.

VERDIEPINGSVRAAG:

Hoe kijk je ertegenaan dat de reis naar de eeuwigheid niet zonder slag of stoot verloopt?

LEESVRAAG:

Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen Simeon en Anna?

LEZEN: Lukas 2:34-38

Na de lofzang en voorzegging van Simeon komt er nog iemand bij de Messias en Zijn ouders staan. Het is Anna. We lezen niet welke woorden ze gebruikt, maar wel dat ze spreekt tot allen die de verlossing in Jeruzalem verwachtten. Terwijl Simeon een doodgewone man was die 'toevallig' (door Gods Geest geleid) in de tempel was, was Anna daar dag en nacht. Van Simeon komen we geen leeftijd te weten, maar van Anna staat er dat ze ongeveer 84 jaar was. Ze verliet de tempel niet, maar was voortdurend in de aanwezigheid van de Heere. Als er staat dat zij de Heere beleed, gaat het waarschijnlijk over Jezus. Er staat immers dat zij *eveneens* de Heere beleed. Anders dan Simeon richt zij haar woorden hier niet tot de Vader in de hemel of tot Jozef en Maria, maar tot de mensen eromheen. Op hun oude dag zijn Simeon en Anna verkondigers van de blijde boodschap dat de verlossing aanstaande is, dat de Verlosser gekomen is.

De hoop van Anna en Simeon reikt over hun eigen levenseinde heen. Hoewel ze het zelf niet meer mee zullen maken, spreken zij over de toekomst die de Heere, deze Baby, gaat brengen.

Jeruzalem was de plaats waar de verlossing verwacht werd. Het was de plaats waar de tempel stond. De plaats die God had uitgekozen om er te wonen. Om Zijn Naam eraan te verbinden. De plaats waar God en mens elkaar ontmoeten. Maar vreemd genoeg was Jeruzalem niet de plaats waar Jezus werd geboren, woonde of opgroeide. Jeruzalem en de tempel waren de plaats van verzoening en gebed. De belofte van de Messias was er eerder dan dit huis van God. Terwijl Jozef en Maria naar de tempel gingen om Jezus aan de Heere voor te stellen, stelt God door de mond van Simeon en Anna Zijn Zoon voor aan Jozef, Maria en allen die de verlossing in Jeruzalem verwachtten.

VERDIEPINGSVRAAG:

Kijkend over de grens van je eigen dood heen: wat is jouw hoop voor de toekomst?

LEESVRAAG:

Hoeveel wijzen waren er?

LEZEN: Mattheüs 2:1-13

Jezus is geboren in Bethlehem, in een uithoek van het Romeinse rijk. Herodes heerst vanuit een belangrijke stad: Jeruzalem. Hij staat bekend als iemand die bang is voor verlies van macht en status. Hij schuwt niet zijn eigen vrouwen of kinderen te vermoorden als hij bang is voor verraad. Tegelijkertijd doet deze Herodes aan vriendjespolitiek en heeft hij goede banden met de Joodse leiders. Dat zie je ook als hij, nadat hij over de zoekende wijzen heeft gehoord, de overpriesters en schriftgeleerden laat halen om bij hen informatie in te winnen. Herodes is in verwarring. Hij is ontzet en bang dat er iemand anders in zijn plaats zal komen. De wijzen komen niet zelf naar Herodes om daar te informeren naar de nieuwe koning, het is Herodes die het initiatief neemt de wijzen in het geheim bij zich te roepen. De astrologen uit het oosten zijn niet gekomen om Herodes te aanbidden. Een koning aanbidden is in die tijd niet gek: Romeinse keizers lieten zich vaak als god vereren. Maar we lezen niet dat de oosterse wetenschappers op de knieën vallen voor Herodes. Ze zijn op zoek naar een andere koning. De reis is in Jeruzalem nog niet ten einde.

Heel Jeruzalem raakt in verwarring. Waarschijnlijk slaat deze verwarring specifiek toe bij alle Joodse leiders die hun positie bekleden vanuit deze belangrijke stad. Ze zijn goed op de hoogte van waar de Messias geboren zal worden. Maar het zijn uitgerekend heidense sterrenkundigen die op zoek zijn naar de Messias en Zijn ster gezien hebben.

VERDIEPINGSVRAAG:

Zie jij Jezus' koningschap als bedreiging voor je eigen positie? Waarom wel of niet?

LEESVRAAG:

Waar vinden de wijzen wat ze zoeken?

LEZEN: Mattheüs 2:5-12

Koning Herodes stuurt de wijzen naar Bethlehem en hij beveelt hen dat ze hem verslag zullen doen zodra ze deze nieuwe Koning gevonden hebben. Herodes heeft schijnbaar genoeg kennis van het Oude Testament om te begrijpen dat er een God is Die de geboorte van deze Messias heeft beloofd. Maar hij heeft te weinig verstand om te beseffen dat zijn poging om deze Koning te doden gedoemd is om te mislukken. Angst is een slechte raadgever. Angst voor machtsverlies helemaal.

Je zou zeggen dat de wijzen nu genoeg weten om zonder de ster verder te reizen en in Bethlehem verder te zoeken. Maar bijzonder genoeg wijst de ster de weg naar de precieze plaats waar ze Jezus vinden. In Bethlehem hoeven ze dus niet rond te vragen waar ze de koning kunnen vinden en we lezen dan ook niet dat er in Bethlehem net zo'n tumult ontstaat als in Jeruzalem. Het is ook wel typisch dat Herodes de wijzen in het geheim bij zich heeft laten komen. Alsof hij wil voorkomen dat heel Jeruzalem op de hoogte wordt gebracht van Jezus' geboorte in Bethlehem. Terwijl de Jeruzalemmers door de vragen van de wijzen allang kunnen weten wat er aan de hand is, als ze de profeten goed bestudeerd hebben.

De wijzen zijn vervuld van blijdschap als ze de ster zien. Ze worden door God Zelf naar het Kind geleid. God zet hemel en aarde in beweging door met deze bijzondere ster te laten zien dat Zijn Zoon, de Redder van de wereld, is geboren. En tegelijkertijd zijn het enkel deze wijzen die daar nu komen. Geen Jeruzalemmers. Geen inwoners van Bethlehem. (Over dieren in de stal lezen we ook niets. De wijzen kwamen niet eens in een stal.) Maar wel hooggeleerde rijke mensen die deze simpele baby komen aanbidden. Hoe ongebruikelijk dat een ster de weg wijst!

VERDIEPINGSVRAAG:

Op welke manier aanbid jij de Koning der Joden?

LEESVRAAG:

Hoeveel tijd zit er tussen de droom van Jozef en het vertrek van het gezin naar Egypte?

LEZEN: Mattheüs 2:10-18

De wijzen gaan via een andere weg naar huis nadat God hun in een droom heeft verteld dat ze niet terug moeten langs Herodes. Als de wijzen zijn vertrokken, krijgt ook Jozef een ontmoeting met een engel in een droom. De engel vertelt hem dat hij Maria, zijn vrouw, en het Kind moet nemen en naar Egypte moet vluchten omdat Herodes het Kind zoekt om het te doden. Jozef twijfelt geen moment. Zodra hij wakker is, doet hij exact wat de engel hem in de droom heeft opgedragen. Al vanaf de eerste bladzijde waar we over Jozef lezen, doet Jozef precies wat God hem in zijn dromen vertelt.

Wat een contrast. Het ene moment wordt Jezus nog door wijzen als vorst vereerd, het andere moment moet Hij vluchten voor Zijn leven. Hij is niet welkom op deze wereld vol politieke machtswellust.

Jozef en Maria moeten in Egypte blijven tot ze van God de boodschap ontvangen dat het veilig is om terug te keren naar het land Israël. Het is voor hen dus onbekend hoelang ze in Egypte zullen blijven. De meeste mensen weten graag waar ze aan toe zijn. God wist vast wel wanneer Herodes zou sterven. Maar in plaats van dit lang van tevoren aan Jozef mee te delen, moet Jozef wachten op bericht. Ook het vluchten zelf is voor Jozef en Maria onverwacht. Na enige tijd in Bethlehem gewoond te hebben, breekt voor hen opnieuw een onbekende tijd aan in een onbekend gebied. God zegt niet waar ze precies in Egypte moeten wonen. Maar dat het Egypte moet zijn is een vervulling van Hosea 11:1. Het is een echo van de exodus van het volk Israël. Zoals het volk Israël in haar jonge jaren in Egypte was, leefde ook Jezus in Zijn jonge jaren in Egypte.

VERDIEPINGSVRAAG:

Hoe ervaar jij het wachten op Gods timing?

LEESVRAAG:

Welke profetieën uit het Oude Testament gaan hier in vervulling?

LEZEN: Mattheüs 2:14-23

Herodes is kwaad omdat de wijzen geen verslag zijn komen uitbrengen. Uit wraak laat hij alle kinderen van twee jaar en daaronder in Bethlehem en omstreken doden. Hij doet geen moeite om de Koning te zoeken. Deze wrede tiran doet denken aan de farao in Egypte, die alle pasgeboren jongetjes in de Nijl liet gooien. Alleen Mozes ontkwam. Nu is Jezus de Enige Die ontkomt. Mozes was een prins aan het hof. Jezus is van koninklijken bloede.

Het verdriet in Rama wordt met verschillende woorden beschreven: geklaag, gejammer en gekerm, huilen maar niet getroost willen worden. Jezus' komst in de wereld gaat nu al gepaard met lijden en verdriet. Lijden voor Jezus' ouders, in een onbekende omgeving, ver weg van vrienden en familie. Lijden voor de mensen in Bethlehem die niet eens weet hebben van de geboorte van de Messias. Het leven met Jezus is niet altijd rooskleurig. Hij jaagt zonder iets te zeggen of te doen al mensen tegen Zich in het harnas. Kort na Jezus' geboorte moeten Zijn ouders al met Hem het beloofde land verlaten. Midden in de nacht hun spullen pakken om te vluchten voor Zijn leven. Maar iets verderop lezen we dat deze kwaadaardige koning sterft en dat Jezus nog in leven is. Elke heerschappij kent een einde, behalve die van de Hemelkoning. Hoe wreed en gewelddadig deze geschiedenis ook is, ze is onderdeel van de vervulling van het Oude Testament. Het is afschuwelijk wat hierover voorzeggd is, maar het is wel uitgekomen.

Vers 13 is een mooie parallel met vers 19 en 20, en vers 14 met vers 21. In vers 13 verschijnt de Engel aan Jozef en ook in vers 19. Beide keren moet Jozef het Kind en Zijn moeder meenemen. Alleen de eerste keer moet hij vluchten naar Egypte, maar de tweede keer komt hij weer thuis in het land Israël. Ook de terugkeer naar het land Israël is Gods leiding.

VERDIEPINGSVRAAG:

Wat voel jij bij de paradox van de kindermoord en Gods heilsplan?